

Materiał ćwiczeniowy dla nauczycieli języka polskiego. Cytat w temacie wypracowania

Wypracowanie zamieszczone w materiale zostało napisane przez ucznia na temat egzaminacyjny opublikowany w [Arkuszu pokazowym](#) na stronie CKE.

Oceń wypracowanie zgodnie z **zasadami oceniania** podanymi na s. 17–31 [Informatora](#).

1. Skoncentruj się na przeanalizowaniu sposobu odniesienia do cytatu zawartego w temacie wypracowania.
2. Przyznaj punkty w poszczególnych kryteriach i sformułuj uzasadnienie oceny.
3. Oznacz błędy w pracy zgodnie z poniższą instrukcją.

Instrukcja oznaczania błędów w wypracowaniu

Na lewym marginesie oznacz błędy:

- **rzeczowe** – podkreśl czerwoną linią fragmenty zawierające błąd (albo zaznacz te fragmenty pionową linią), a na marginesie zapisz skrót błędu, tj. **rzecz.**
- w spójności – w tekście wypracowania zaznacz symbolem \sim zaburzenia w spójności między zdaniami, a symbolu [użyj, aby wskazać zaburzenia w spójności między akapitami; na marginesie zapisz skrót błędu, tj. **sp.**
- usterki w podziale tekstu w zakresie struktury akapitów – zaznacz w tekście wypracowania symbolem], a na marginesie zapisz skrót błędu, tj. **str.**

Na prawym marginesie oznacz błędy:

- **językowe** – podkreśl czerwoną linią błędnie użyty wyraz lub sformułowanie, a na marginesie zapisz skrót błędu, tj. **jęz.**
- **ortograficzne** – podkreśl czerwoną linią wyraz z błędem, a na marginesie zapisz skrót błędu, tj. **ort.**
- interpunkcyjne – brakujący znak interpunkcyjny zaznacz w tekście wypracowania symbolem \surd , a zbędny – symbolem **x**; na marginesie zapisz skrót błędu, tj. **int.**

Uwaga. Powtórzone dokładnie ten sam błąd ortograficzny lub językowy liczy się jako jeden błąd, w wypracowaniu podkreśla się błędnie zapisany wyraz, a na marginesie zapisuje skrót błędu, tj. **ort.** lub **jęz.** otoczony kółkiem, np. ort.

4. Omów swoją ocenę z innym nauczycielem.
5. Porównaj swoją ocenę i uzasadnienie z oceną wzorcową i komentarzem, opracowanymi przez ekspertów CKE i OKE. Ocena ekspertów zostanie zamieszczona na stronie internetowej CKE **30 czerwca 2022 r.**

Temat

Oto są labirynty wnętrza, magazyny i spichrze rzeczy, oto są ciepłe jeszcze groby, próchno i mierzwa. Prastare historie. Siedem warstw, jak w dawnej Troi, korytarze, komory, skarbcce.

(Bruno Schulz, *Wiosna*)

Rozważ, jakie znaczenie dla odczytania sensu dzieła literackiego ma wykreowana w nim przestrzeń. Punktem wyjścia do rozważań uczynić cytowany fragment opowiadania *Wiosna* Brunona Schulza.

W pracy odwołaj się do:

- znanych Ci fragmentów *Procesu* Franza Kafki
- utworów literackich z dwóch różnych epok
- wybranego kontekstu.

Błędy rzeczowe, błędy w kompozycji		Błędy językowe (w tym stylistyczne), ortograficzne i interpunkcyjne
_____	01 Kreacja przestrzeni, w której umieszczona jest fabuła, to jedno	_____
_____	02 z podstawowych zadań autora jakiegokolwiek dzieła. Niezależnie od	_____
_____	03 jej obrazu ma za zadanie spełniać pewną funkcję w utworze,	_____
_____	04 wzbogacać go i, nierzadko, poszerzać możliwości jego interpretacji.	_____
_____	05 W cytacie z opowiadania „Wiosna” Bruno Schulz przedstawia	_____
_____	06 przestrzeń jako zbiór – korytarze, magazynów, grobów – w którym	_____
_____	07 zamknięte są historie. Wiadomo, że Schulz kreował przestrzeń na	_____
_____	08 podstawie własnych wspomnień, tak więc historie, które zamykał	_____
_____	09 w przestrzeni swoich utworów są inspirowane jego życiem.	_____
_____	10 W opowiadaniu „Sklepy cynamonowe” zawarł wizję miasta	_____
_____	11 (rodzinnego Drohobycza), które jest labiryntem. Główny bohater,	_____
_____	12 poruszając się po nim, niejako przekazywał historię Schulza oraz	_____
_____	13 uniwersalne doświadczenia życiowe.	_____
_____	14 Można więc stwierdzić, że osadzenie akcji w pewnej	_____
_____	15 czasoprzestrzeni staje się kluczowe dla zrozumienia przesłania	_____
_____	16 całego utworu. Przestrzeń wpływa na losy bohaterów, oddziałuje na	_____
_____	17 nich, może być nawet bohaterem samym w sobie lub wręcz	_____
_____	18 przeciwnie – jest tylko tłem wydarzeń, nie ingeruje w życie postaci	_____
_____	19 ani w bieg wydarzeń. Wnętrza, magazyny, groby, skarbcce, a więc	_____
_____	20 elementy tworzące przestrzeń, umiejscawiają akcję, nadają kształt	_____
_____	21 fragmentom obrazów – historiom, które miały już miejsce lub nigdy	_____
_____	22 się nie wydarzyły.	_____

23	W utworze Kafki pt. „Proces” przestrzeń zarysowana bardzo	
24	ogólnie. Nie wiemy, gdzie mieszka główny bohater, w jakim mieście	
25	się znajduje, a nawet jakie nosi nazwisko. Gdy przemieszczamy się	
26	z bohaterem, zauważamy, że autor jasno opisuje niektóre	
27	przestrzenie, dzięki czemu nie pozostawia złudzeń co do sytuacji,	
28	w jakiej znajduje się Józef. Pomieszczenia sądowe lub inne związane	
29	bezpośrednio z procesem są duszne, ciemne i ciasne. Łatwo się	
30	w nich zgubić, co sprawia, że główny bohater traci głowę, zaczyna	
31	wątpić w siebie, w możliwość odzyskania wolności i dobrego imienia.	
32	Plątanina korytarzy, wąskie pomieszczenia, skomplikowany system	
33	pokoi są niczym innym jak pewnym zbiorem miejsc, o których mówi	
34	także Schulz. Stanowią one kontrast dla izolacji, uczucia pustki, jakiej	
35	doznaje główny bohater. Przestrzeń wykreowana w „Procesie” ma za	
36	zadanie pokazać zagubienie głównego bohatera, niemożność	
37	odnalezienia się w sytuacji, w której on tkwi. Im bardziej Józef czuje	
38	się niepewnie, im bardziej doskwiera mu samotność, tym czuje się	
39	bardziej klaustrofobicznie, ma wrażenie, że życie toczy się gdzieś	
40	z boku, a on jest zamknięty w pułapce bez wyjścia. Ten świat ma	
41	również cechy przestrzeni onirycznej: jest wizją z koszmaru sennego,	
42	miejscami półprzezroczystym obrazem, który zmienia się w	
43	zależności od sytuacji. Przestrzeń okazuje się tu wroga wobec	
44	bohatera, nadaje więc tym samym klimat powieści; pokazuje, że to,	
45	co dzieje się wewnątrz bohatera, ma swoje odbicie w świecie	
46	zewnątrznym. Autor przedstawia emocje głównego bohatera przez	
47	pryzmat tego, jak wygląda jego otoczenie. Emocje Józefa i miasto,	
48	po którym się on porusza, są niemalże tożsame – tak samo	
49	zagmatwane, niedostępne. Możemy wysnuć wniosek, że aby w pełni	
50	zrozumieć treść książki, musimy potraktować przestrzeń utworu jak	
51	osobny organizm, wręcz jak postać. Na tej podstawie można	
52	następnie odczytać utwór jako relację między dwoma bohaterami, z	
53	których jeden jest wszechobecnym bytem, stale ingerującym w życie	
54	drugiego.	
55	W „Boskiej Komedii” Dantego główny bohater porusza się	
56	w trzech płaszczyznach: piekła, czyśćca i raju. Wędruje w kierunku	
57	wertykalnym, oprowadzany kolejno przez przewodników, między	
58	innymi przez swoją zmarłą ukochaną. Kreacja przestrzeni w tym	

59	utworze zależy od tego, gdzie znajduje się główny bohater: piekło	
60	jest przedstawione jako kraina pełna nieszczęśliwych, cierpiących	
61	dusz, które po śmierci zostały ukarane za swoje grzechy, czyściec –	
62	jako wzniesienie przed niebem, gdzieś w Jerozolimie, niebo z kolei –	
63	jako zbiór sfer, na końcu którego znajduje się empireum, czyli	
64	siedziba Boga, mająca kształt białej róży. Bohater w trakcie swojej	
65	drogi przechodzi też przemianę wewnętrzną. Poprzez współczucie	
66	postaciom cierpiącym w piekle i odczuwanie szczęścia po ujrzeniu	
67	Beatrycze nabiera nowych doświadczeń, poznaje siebie i świat	
68	pozaziemski. Można więc powiedzieć, że przestrzenią, co prawda –	
69	nienamacalną, jest też psychika bohatera, w której zachodzi pewna	
70	zmiana. Otoczenie, tak jak w „Procesie”, oddziałuje nie tylko na	
71	bohatera, lecz także na czytelnika. Podczas kolejnych etapów	
72	podróży zaczyna on rozważać, w jaki sposób czyny człowieka	
73	wpływają na jego losy po śmierci. Sens utworu w tym wypadku jest	
74	więc uzależniony głównie od przestrzeni – czytelnik, przechodzący	
75	przez poszczególne etapy wędrówki (porównywalne do siedmiu	
76	warstw Troi Schulza), formułuje swoje przemyślenia, wnioski na	
77	podstawie opisu przestrzeni, w jakiej znajduje się w danej chwili.	
78	W XIX wieku Gustave Dore, rysownik i grafik podjął się zadania,	
79	jakim było opatrzenie „Boskiej Komedii” ilustracjami. Prace są	
80	czarno-białe, widać na nich mocny modelunek światłocieniowy,	
81	jednak okazują się niezwykle realistyczne i pełne emocji. Przestrzeń	
82	tworzą tam głównie ludzie, jednak istnieje zauważalna różnica	
83	między wyobrażeniem piekła a przedstawieniem nieba. Prace	
84	związane z wędrówką przez „inferno” są o wiele ciemniejsze, pełne	
85	mrocznych krajobrazów: jaskiń, bezdennych jezior, lasów. Postaci,	
86	które znajdują się na tej płaszczyźnie, są udręczone, skręcają się w	
87	dynamicznych pozach, a ich twarze wykrzywają się w grymasie. W	
88	kontraście do tego przedstawienia nieba są jasne, harmonijne, pełne	
89	aniołów wśród chmur. Jedna z ostatnich ilustracji przedstawia	
90	empireum – to miejsce zostało wyobrażone jako rój aniołów	
91	toczących kręgi wśród materii, światła, jakim jest Bóg. Przestrzeń,	
92	wyobrażona tu przez Dore’a, dopełnia to, co opisał Dante: sprawia,	
93	że słowo pisane wizualizuje się nam w coś bardziej konkretnego.	
94		

95	Ciekawym przykładem opisu przestrzeni jest też powieść	
96	Tadeusza Konwickiego „Mała Apokalipsa”. Główny bohater ma	
97	dokonać aktu samospalenia, przedtem musi jednak udać się w kilka	
98	miejsc. Bohater wędruje po Warszawie, odwiedza miejsca znane i	
99	nieznane, spotyka po drodze ludzi, którzy mają pomóc mu	
100	zdecydować, czy ma on popełnić samobójstwo. Moim zdaniem	
101	przestrzeń w powieści łączy elementy przestrzeni kafkowskiej	
102	(labirynt miasta, płatanina ulic, korytarzy, budynków) z	
103	przedstawieniem Dantego (wędrówka przez przestrzeń). Nie wpływa	
104	ona na bohatera tak wyraźnie jak w poprzednich utworach, jednakże	
105	odciska na nim piętno, przez samą cichą obecność. Upływ czasu jest	
106	też elementem przestrzeni – okazuje się niewyraźny, a ograniczone	
107	informacje, które otrzymujemy na temat daty czy godziny, dają nam	
108	do zrozumienia, że staje się nieistotny, można by się wręcz pokusić o	
109	stwierdzenie, że uniwersalny. Ustalona jest jedynie godzina, w której	
110	ma nastąpić akt samospalenia. Przestrzeń w utworze stanowi	
111	głównie tło wydarzeń, jest ponurym świadkiem historii człowieka,	
112	który nie wie, jaką drogę wybrać, by postąpić właściwie. Autor ustami	
113	bohatera mówi nam, że ludzie „spoufalili się ze wszechświatem”;	
114	zagarnęli jego część, zaczęli w nim egzystować nieco zbyt odważnie.	
115	„Mała Apokalipsa” dystansuje wszechświat, zatem również	
116	przestrzeń, od bohatera, a tym samym pokazuje, że jest on samotny:	
117	zarówno wobec decyzji, którą musi podjąć, jak i w codziennym życiu,	
118	jako szary obywatel państwa komunistycznego.	
119	Kreacja przestrzeni zależy w dużej mierze od sposobu	
120	przezwyciężenia losów bohatera: od gatunku, typu narracji czy też	
121	sposobu prowadzenia fabuły. Autor sam musi wybrać odpowiedni	
122	sposób jej opisanie, aby współgrała ona z dziełem i tworzyła z nim	
123	spójną całość – ubogacała je, nadawała mu nowy wymiar.	
	[1063 wyrazy]	

Jeżeli 0 pkt – wskaż powód.

1.

Spełnienie formalnych warunków polecenia

0

1

Błąd kardynalny.

Brak lektury obowiązkowej.

Nie dotyczy problemu.

Nie jest wypowiedzią argumentacyjną.

2.	Kompetencje literackie i kulturowe	0	1	2	3	4	5	6	7	8	Liczba błędów rzeczowych	OGÓŁEM KLiK
		9	10	11	12	13	14	15	16			

Uzasadnienie oceny:

.....

.....

.....

3a	Struktura wypowiedzi	0	1	2	3
		G F E C	D B		

Uzasadnienie oceny:

.....

.....

.....

3b	Spójność wypowiedzi	Liczba błędów w spójności	0	1	2	3

Uzasadnienie oceny:

.....

.....

.....

3c	Styl wypowiedzi	0	1

Uzasadnienie oceny:

.....

.....

.....

4a	Zakres i poprawność środków językowych	Liczba błędów językowych	0	1	2	3	4	5	6	7
			3 3 3 2 2 1 3 2 1 3 2 1 3 2 1 3 2 1 3 2 1 3 2 1 2A 1B	H G F H G H E F G D E F C D E B C D A B C						

Uzasadnienie oceny:

.....

.....

.....

4b	Poprawność ortograficzna	Liczba błędów ortograficznych	0	1	2
		<input type="text"/>			

4c	Poprawność interpunkcyjna	Liczba błędów interpunkcyjnych	0	1	2
		<input type="text"/>			

Łączna liczba punktów: